

Europski panel građana i građanki o rasipanju hrane

Prvo zasjedanje:

16. prosinca 2022. – 18. prosinca 2022.

#FoodWasteEU

1. Pregled

Na europskom panelu građana i građanki o rasipanju hrane sudjeluje 150 nasumično odabranih građana i građanki koji se sastaju tri puta. Prvo zasjedanje održano je od 16. do 18. prosinca 2022. u Bruxellesu i na njemu su predstavljeni tema i kontekst panela. Građani su se međusobno upoznali i saznali više o pravilima konstruktivnih rasprava. Zatim su se posvetili boljem razumijevanju problema rasipanja hrane u Europi. Predstavnici Europske komisije i vanjski govornici pomogli su građanima da bolje razumiju pristupe i mjere koji mogu pomoći da se smanji rasipanje hrane, a istovremeno su opisali prepreke, izazove i dileme u tom području, kao i povezane koristi i mogućnosti. Cilj prvog zasjedanja bio je osmisлити ideje i grupirati pristupe za koje građani smatraju da imaju najviše potencijala za daljnje rasprave na sljedećim zasjedanjima.

1. dan (petak)

U petak su građanima dobrodošlicu izrazili glavni moderatori i predstavnici Europske komisije: glavna direktorica Pia Ahrenkilde Hansen, potpredsjednica Europske komisije Dubravka Šuica i povjerenica za zdravlje i sigurnost hrane Stella Kyriakides. One su naglasile važnost panela građana i građanki i ulogu EU-a u rješavanju problema rasipanja hrane. Glavni moderatori upoznali su sudionike s programom prvog i sljedećih zasjedanja. Nakon uvodnih igara za probijanje leda provedena je kratka anketa putem interneta koja je pomogla građanima da saznaju više o temi rasipanja hrane. Kako bi se građani bolje pripremili za rasprave, Gaëtane Ricard-Nihoul, zamjenica načelnika Odjela za dijaloge s građanima Glavne uprave za komunikaciju Europske komisije, ukratko je predstavila tijela EU-a, kao i zakonodavni postupak i postupak donošenja odluka. Nakon toga je Anne-Laure Gassin, voditeljica tima iz Odjela za strategiju „od polja do stola” Glavne uprave za zdravlje i sigurnost hrane Europske komisije, detaljnije predstavila temu rasipanja hrane. Temu su dodatno razradili Gyula Kasza, koordinator projekta Maradék Nélkül (projekt za smanjenje otpada od hrane) mađarskog nacionalnog programa za sprečavanje rasipanja hrane i izvanredni profesor na Sveučilištu veterinarske medicine u Mađarskoj, te Toine Timmermans, voditelj programa za održive prehrambene lance na Sveučilištu u Wageningenu, s naglaskom na dva pitanja: 1. S kakvim smo izazovom suočeni? i 2. Što možemo učiniti? Usto je panel raznih stručnjaka i praktičara iz javnog i privatnog sektora (koji obuhvaćaju lanac opskrbe hranom, istraživačku zajednicu i nevladine organizacije) temu rasipanja hrane razmotrio iz različitih aspekata. Građani su putem ankete dostupne na internetu mogli stalno podnositi pitanja na koja su tijekom vikenda odgovarali stručnjaci iz Centra za znanje i informiranje.

2. dan (subota)

Građani su u subotu radili u 12 radnih skupina uz simultano prevođenje i pomoć iskusnih posrednika. Skupine su svoje ideje zabilježile u tablice na više jezika koje su bile povezane s tablicama ostalih skupina. U prvom dijelu dana održane su grupne rasprave o temama vrijednosti EU-a, hrane i rasipanja hrane općenito. Zatim se raspravljalo o mogućim rješenjima i idejama za smanjenje rasipanja hrane, uz njihovo razvrstavanje prema prioritetima. Svaka je skupina odabrala pet najboljih ideja i pristupa za smanjenje rasipanja hrane. Građani su zatim trebali povezati pristupe drugih skupina s vlastitim idejama, i tako zajedno grupirati svih 60 ideja i pristupa prethodno razvrstanih prema prioritetima. Krajem dana svakoj je skupini dodijeljena jedna od prethodno definiranih grupa ideja. Građani su zatim trebali označiti grupirane ideje i raspravljati o njima. Nadopunili su ih dodatnim idejama i obrazložili zašto smatraju da je pojedina grupa važna. Cilj je bio da građani dobiju osjećaj zajedničke odgovornosti i svima omogućiti da doprinesu raspravi. Na kraju dana finalizirani popisi grupa ideja automatski su prevedeni na sve službene jezike EU-a kako bi građani imali verziju na svojem jeziku.

3. dan (nedjelja)

U nedjelju ujutro građani su dobili popise grupiranih ideja na svojim jezicima na početku plenarnog zasjedanja. Predstavnici svake od radnih skupina predstavili su grupe ideja i obrazloženja. Građani su zatim trebali razvrstati grupe ideja prema prioritetima na otvorenom forumu. Grupe ideja i njihovi nazivi prikazani su na deset postera. Svaki građanin raspolagao je s pet bodova kojima je mogao ocijeniti grupe ideja koje preferira. Nakon stanke za kavu održana je razmjena pitanja i odgovora kako bi se odgovorilo na otvorena pitanja, pitanja koja su se često postavljala tijekom vikenda i pitanja spontano postavljena na plenarnom zasjedanju. Zatim je predstavljeno rangiranje grupa ideja i informacije o sljedećem zasjedanju koji će se održati virtualno. Richard Kühnel, direktor uprave Predstavništva i komunikacija u državama članicama Europske komisije, iznio je završne napomene i pozdravio sudionike.

2. Program

Petak, 16. prosinca – PLENARNO ZASJEDANJE	
14:00 – 14.15	Uvodna riječ Europske komisije
14.15. – 15:30	Upoznavanje, informiranje o institucijama i zakonodavstvu EU-a i uloga građana u tom procesu
15:30 – 16:00	Stanka za kavu
16:00 – 18:00	Uvod u temu rasipanja hrane i lanca vrijednosti, moderirana panel-rasprava o mjerama za smanjenje rasipanja hrane s raznim dionicima, organizacijska pitanja

Subota, 17. prosinca – RADNE SKUPINE	
09:00 – 10:30	Predstavite se i recite što vam je važno Upoznavanje, rasprava o osobnim vrijednostima i navikama u vezi s rasipanjem hrane
10:30 – 11:00	Stanka za kavu
11:00 – 13:00	Kako možemo smanjiti rasipanje hrane i koja su najbolja rješenja? Rasprava o različitim pristupima i mjerama, osmišljavanje ideja, razvrstavanje prema prioritetima
13:15 – 14:15	Stanka za ručak
14:30 – 16:00	Koje su ideje drugih skupina slične vašima? Povezivanje pristupa različitih radnih skupina (povezivanje i grupiranje)
16:00 – 16:30	Stanka za kavu
16:30 – 18:30	Kako se mogu označiti slične ideje i zašto su one važne za smanjenje rasipanja hrane? Označivanje grupa pristupa (kategoriziranje)

Nedjelja, 18. prosinca – PLENARNO ZASJEDANJE	
09:00 – 10:45	Koji je rezultat rada u radnim skupinama? Predstavljanje grupa ideja, otvoreni forum, razvrstavanje grupa ideja prema prioritetima
10:45 – 11:15	Stanka za kavu
11:15 – 13:00	Što smo naučili tijekom ovog vikenda i koji su sljedeći koraci? Odgovori na najvažnija pitanja

3. Popis stručnjaka

Na prvom zasjedanju sudjelovali su sljedeći stručnjaci:

Stručnjaci Europske komisije:

1. **Gaëtane Ricard-Nihoul**, zamjenica načelnika Odjela za dijaloge s građanima, Glavna uprava za komunikaciju, Europska komisija
2. **Anne-Laure Gassin**, voditeljica tima u Odjelu za strategiju „od polja do stola”, Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane, Europska komisija

Vanjski stručnjaci i praktičari:

1. **Toine Timmermans**, voditelj programa, održivi prehrambeni lanci, Sveučilište u Wageningenu
2. **Victor De Meester**, koordinator za okoliš, grupa Colruyt
3. **Betty Chang**, voditeljica istraživanja, Europsko vijeće za informiranje potrošača o hrani
4. **Thomas Candéal**, voditelj projekata, Međunarodna koalicija za smanjenje otpada od hrane
5. **Maïwenn L’Hoir**, voditeljica projekata za borbu protiv rasipanja hrane i nesigurnosti opskrbe hranom – održiva prehrana, Ministarstvo poljoprivrede i neovisnosti opskrbe hranom, Francuska
6. **Gyula Kasza**, koordinator projekta Maradék Nélkül, mađarskog nacionalnog programa za sprečavanje rasipanja hrane; izvanredni profesor na Sveučilištu veterinarske medicine u Mađarskoj
7. **Bruno Menne**, viši savjetnik za politiku za sigurnost hrane, informiranje potrošača, prehranu životinja i dodatke hrani za životinje te osiguranje kvalitete, COPA COGECA
8. **Angela Frigo**, glavna tajnica, Europski savez banaka hrane

4. Grupe ideja koje su definirali građani

Ideje koje su osmislile radne skupine objedinjene su u deset grupa. Na otvorenom forumu rangirane su prema prioritetima na sljedeći način: (svi grupirani rezultati nalaze se u Prilogu 1.: Grupirani rezultati):

1. C6: Lokalni poljoprivrednici i mali proizvođači: održivo rješenje problema rasipanja hrane?
2. C2: Učenje i informiranje javnosti
3. C3: „Okusi otpad”: kampanja protiv rasipanja hrane
4. C10: Dijeli, ne rasipaj! / Dijeljenjem se štedi / Solidarna unija za pravedan pristup hrani radi sprečavanja rasipanja
5. C8: Označivanje Informiranje radi stvaranja manje otpada
6. C1: Veličine jelovnika i potrošnja ostataka hrane
7. C7: Inicijative koje trebaju donijeti supermarketi i distribucijski lanci za izvješćivanje o rasipanju hrane i smanjenje rasipanja
8. C9: Kvaliteta i kvantiteta informacija o rasipanju hrane duž lanca vrijednosti
9. C5: Poticaji za smanjenje rasipanja hrane u tvrtkama
10. C4: Mogućnost sudionika da utječu na politike EU-a u vezi s hranom

5. Snimke plenarnih zasjedanja

16. prosinca 2022.: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-16>

18. prosinca 2022.: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-18>